



หน่วยที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับสินค้า



# สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของสินค้า
2. ประเภทของสินค้า
3. เอกสารที่ใช้เกี่ยวกับสินค้า
4. ความสำคัญของสินค้าคงเหลือ
5. การแสดงรายการสินค้าคงเหลือในงบการเงิน

# ความหมายของสินค้า

**สินค้า (Goods หรือ Merchandise)** หมายถึง สิ่งของซึ่งธุรกิจมีไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจปกติ หรืออยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย หรือมีไว้เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า หรือการให้บริการ

**สินค้าในทางบัญชีหมายถึงสินค้าคงเหลือ (Inventory)** ความหมายตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินค้าคงเหลือ ของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ มีดังนี้

**สินค้าคงเหลือ** หมายถึง สินทรัพย์ซึ่งมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) ถือไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติของกิจการ
- 2) อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย หรือ
- 3) อยู่ในรูปของวัตถุดิบหรือวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าหรือให้บริการ

# ประเภทของสินค้า

สินค้า หรือสินค้านี้คงเหลือ ในทางบัญชีจำแนกตามลักษณะของธุรกิจ ดังนี้

1. **กิจการซื้อขายสินค้า (Merchandising Business)** สินค้าคงเหลือ ประกอบด้วยสินค้าที่ซื้อและถือไว้เพื่อขาย เช่น สินค้าที่ผู้ขายปลีกซื้อไว้เพื่อขาย (สินค้าสำเร็จรูป) หรือที่ดินและสินทรัพย์อื่นๆ ที่ซื้อไว้เพื่อขาย

2. **กิจการอุตสาหกรรมหรือกิจการผลิต (Manufacturing Business)** สินค้าคงเหลือมี 4 ประเภท คือ

2.1 **สินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods)** หมายถึง สินค้าที่นำวัตถุดิบไปแปรรูปโดยนำเข้าสู่กระบวนการผลิตจนเป็นสินค้าสำเร็จรูปพร้อมที่จะขายได้ เช่น รองเท้า กระเป๋า อุปกรณ์สำนักงาน เสื้อผ้า รถยนต์ ฯลฯ

2.2 **งานระหว่างทำ (Work in Process) หรือสินค้านี้ระหว่างผลิต (Goods in Process)** หมายถึง สินค้าที่นำ วัตถุดิบไปแปรรูปโดยนำ เข้าสู่กระบวนการผลิตแล้วยังผลิตไม่เสร็จ ไม่สามารถนำไปขายได้ จึงเป็นสินค้าที่อยู่ในระหว่างทำหรือระหว่างผลิต แต่ถือเป็นสินค้านี้อย่างหนึ่งเพราะเข้าสู่กระบวนการผลิตแล้วจะคิดราคาต้นทุนของงานระหว่างทำ ตามหลักการบัญชีต้นทุน เช่นรถยนต์ที่ยังไม่ได้ใส่ล้อ ตู้เย็นที่ยังไม่ได้ติดมอเตอร์ เสื้อที่ยังไม่ได้ติดกระดุม ฯลฯ

**2.3 วัตถุดิบ (Raw Materials)** หมายถึง สิ่งของที่กิจการนำมาใช้ในการประกอบธุรกิจการผลิตโดยตรง เพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งสินค้าของกิจการหนึ่งอาจจะเป็นวัตถุดิบของกิจการอีกแห่งหนึ่ง เพราะการผลิตจำนวนมากต้องแบ่งงานกันทำ ไม่ได้ทำเองทั้งหมด การแบ่งงานกันทำทำให้เกิดความชำนาญในการผลิตสินค้านั้นๆ ตัวอย่าง เช่น

ฝ้าย เป็นวัตถุดิบของกิจการทำด้าย

ด้าย เป็นวัตถุดิบของกิจการทอผ้า

ผ้า เป็นวัตถุดิบของกิจการตัดเย็บเสื้อผ้า

กิจการที่ผลิตสินค้าเองทั้งหมดทุกขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ผลิตวัตถุดิบเอง เรียกว่า กิจการครบวงจร

**2.4 วัสดุโรงงาน (Factory Supplies) หรือวัสดุสิ้นเปลือง (Supplies)** หมายถึง สิ่งของที่นำมาใช้ประกอบการผลิตซึ่งไม่ใช่วัตถุดิบหลัก จึงเป็นส่วนประกอบย่อยในการผลิต ซึ่งจะสิ้นเปลืองหมดไปหากยังไม่ได้ใช้ให้ถือว่าเป็นสินค้าคงเหลือ ส่วนที่ใช้ไปถือเป็นค่าใช้จ่าย จะบันทึกในบัญชีวัสดุโรงงานใช้ไปหรือวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป เช่น กระจกม ด้าย ซิป นอต ตะปู ฯลฯ

**3. กิจการบริการ** สินค้าคงเหลือประกอบด้วย ต้นทุนงานให้บริการ (ประกอบด้วยค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ) ในส่วนที่สัมพันธ์กับรายได้ที่ยังไม่รับรู้ของกิจการที่ให้บริการ

# เอกสารที่ใช้เกี่ยวกับสินค้า

กิจการซื้อขายสินค้าและกิจการที่ผลิตสินค้า จะต้องมีการสั่งซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบเข้ามาจนกระทั่งขายหรือผลิตเสร็จแล้วนำออกขายจึงต้องมีเอกสารที่ใช้เกี่ยวกับสินค้าหลายชนิด ดังนี้

1. ใบขอซื้อหรือใบขออนุมัติซื้อ (Purchase requisition) จะใช้ในกรณีสินค้าถูกเบิกไปถึงจำนวนต่ำสุดแล้ว ผู้ต้องการใช้สินค้าหรือวัตถุดิบก็จะเป็นผู้ขอซื้อ โดยแนบใบขอซื้อ หรือใบขออนุมัติจัดซื้อโดยระบุประเภท ชนิด ปริมาณของสินค้า เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงส่งให้แผนกจัดซื้อ
2. ใบสั่งซื้อ (Purchase Order) จัดทำเมื่อใบขออนุมัติจัดซื้อได้รับอนุมัติให้จัดซื้อได้ แผนกจัดซื้อก็จะทำใบสั่งซื้อเพื่อสั่งซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบ
3. ใบรับของ (Receiving Report) แผนกคลังสินค้าหรือแผนกรับของจะออกใบรับของเพื่อตรวจสอบกับใบส่งของที่ผู้ขายนำส่งมาพร้อมกับสินค้า

4. ใบส่งของ/ใบกำกับสินค้า/ใบกำกับภาษี (Delivery Order/Invoice/Tax Invoice) เป็นเอกสารที่ผู้ขายจัดทำขึ้นเมื่อมีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ต้นฉบับส่งให้กับผู้ซื้อพร้อมสินค้า เพื่อให้ผู้ซื้อใช้ตรวจสอบกับสินค้าที่ได้รับว่าตรงกันหรือไม่ ผู้ขายจะเก็บสำเนาไว้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี

5. ใบส่งคืนสินค้าหรือใบขอลดหนี้ (Debit Noteหรือ Debit Memorandum) เป็นเอกสารที่ผู้ซื้อสินค้าจัดทำขึ้นเพื่อส่งไปให้ผู้ขายสำหรับขอลดหนี้ค่าสินค้าและภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากสินค้าชำรุดหรือเสื่อมคุณภาพฯ ควรจัดทำอย่างน้อย 2 ฉบับ ต้นฉบับส่งไปให้ผู้ขายพร้อมกับสินค้าที่ส่งคืนสำเนาเก็บไว้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี และหักเงินที่ต้องชำระตามใบกำกับสินค้า

6. ใบรับคืนสินค้าหรือใบหักหนี้หรือใบลดหนี้ (Credit Note หรือ Credit Memorandum) เมื่อผู้ขายได้รับสินค้าคืนจากผู้ซื้อ เนื่องจากสินค้าชำรุดหรือเสื่อมคุณภาพฯ ผู้ขายจะออกใบรับคืนสินค้าหรือใบหักหนี้แล้วส่งไปให้ผู้ซื้อ เพื่อแจ้งให้ทราบว่า ผู้ขายได้บันทึกการลดหนี้ค่าสินค้าและภาษีมูลค่าเพิ่มต้นฉบับส่งไปให้กับผู้ซื้อ สำเนาเก็บไว้เป็นหลักฐานการบันทึกบัญชีในการลดหนี้ และหักเงินที่จะได้รับชำระหนี้ตามใบกำกับสินค้า

7. ใบเพิ่มหนี้ ในบางครั้งผู้ขายสินค้าอาจจะคิดราคาสินค้าต่ำกว่าราคาจริง หรือมีการเพิ่มราคาสินค้า ผู้ขายจะจัดทำใบเพิ่มหนี้ส่งไปให้ผู้ซื้อ เพื่อแจ้งการเพิ่มหนี้ค่าสินค้าและภาษีมูลค่าเพิ่มต้นฉบับส่งไปให้ผู้ซื้อ สำเนาเก็บไว้เป็นหลักฐาน การบันทึกบัญชีในการเพิ่มหนี้และเพิ่มเงินที่จะรับชำระหนี้ตามใบกำกับสินค้า



# ความสำคัญของสินค้าคงเหลือ

สินค้าหรือสินค้าคงเหลือมีความสำคัญต่อกิจการค้ามาก เพราะเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีมูลค่าเป็นเงินที่สามารถนำไปเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดได้เร็วโดยการขาย รองจากเงินสดและเงินฝากธนาคารหากสินค้าขาดมืออาจทำให้กิจการหยุดชะงัก สูญเสียรายได้ สินค้าจะมีการหมุนเวียนโดยการซื้อมาและขายไป ในวันสิ้นงวดจะมีการตรวจนับและคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ แผนกบัญชีก็จะ บันทึกราคาทุนของสินค้าที่ซื้อมาและราคาทุนของสินค้าที่ขายไป หากมีข้อผิดพลาดจะกระทบต้องบแสดงผลการดำเนินงานและงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ นั่นคือทำให้ต้นทุนขาย กำไรขาดทุนและงบแสดงฐานะการเงินผิดพลาดซึ่งมีผลกระทบดังนี้

1. สินค้าคงเหลือปลายงวดสูงไป      ต้นทุนขายต่ำ กำไรสุทธิสูงไป
2. สินค้าคงเหลือปลายงวดต่ำไป      ต้นทุนขายสูง กำไรสุทธิต่ำไป
3. สินค้าคงเหลือต้นงวดสูงไป      ต้นทุนขายต่ำ กำไรสุทธิสูงไป
4. สินค้าคงเหลือต้นงวดต่ำไป      ต้นทุนขายสูง กำไรสุทธิต่ำไป

## ตัวอย่างที่ 1

ร้านมีดี มีสินค้าคงเหลือต้นงวด 15,000 บาท ระหว่างปีซื้อสินค้า 122,000 บาท ส่งคืนสินค้า 4,500 บาท ยอดขายสินค้าทั้งสิ้น 300,000 บาท รับคืนสินค้า 6,400 บาท ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 85,000 บาท สิ้นงวดมีสินค้าคงเหลือ 17,000 บาท แต่ตรวจนับและคำนวณต้นทุนสูงไป 3,000 บาท ทำให้สินค้าคงเหลือปลายงวดมีราคา 20,000 บาท

- ให้ทำ
1. แสดงผลของการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือผิดพลาดที่มีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุน
  2. สรุปผลกระทบของการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ

| งบกำไรขาดทุน                    | จำนวนต้นทุนถูกต้อง | จำนวนต้นทุนสูงไป |
|---------------------------------|--------------------|------------------|
| ขายสินค้าทั้งสิ้น               | 300,000            | 300,000          |
| หัก รับคืนสินค้า                | <u>6,400</u>       | <u>6,400</u>     |
| ขายสุทธิ                        | 293,600            | 293,600          |
| ต้นทุนขาย                       |                    |                  |
| สินค้าคงเหลือต้นงวด             | 15,000             | 15,000           |
| ซื้อสินค้า                      | 122,000            |                  |
| หัก ส่งคืนสินค้า                | <u>4,500</u>       |                  |
| ซื้อสุทธิ                       | 117,500            | <u>117,500</u>   |
| สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย          | <u>132,500</u>     | 132,500          |
| หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด        | <u>17,000</u>      | <u>20,000</u>    |
| ต้นทุนขาย                       | <u>115,500</u>     | <u>112,500</u>   |
| กำไรขั้นต้น                     | 178,100            | 181,100          |
| หัก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร | <u>85,000</u>      | <u>85,000</u>    |
| กำไรสุทธิ                       | <u>93,100</u>      | <u>96,100</u>    |

สรุปผลกระทบต่อการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือปลายงวดสูงไป 3,000 บาท ทำให้มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุน ดังนี้

- ต้นทุนขายต่ำกว่าความจริง 3,000 บาท (115,500 – 112,500)
- กำไรสุทธิสูงกว่าความจริง 3,000 บาท (96,100 – 93,100)

**ตัวอย่างที่ 2** ร้านกั้งหัน มียอดขายสินค้าทั้งสิ้น 185,000 บาท รับคืนสินค้า 5,000 บาท ส่วนลดจ่าย 3,600 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 25,000 บาท ซื้อสินค้า 115,000 บาท ค่าขนส่งเข้า 4,500 บาท ส่วนลดรับ 8,000 บาท ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 52,700 บาท (ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการขาย 22,200 บาท ค่าใช้จ่ายในการบริหาร 20,000 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น 10,500 บาท) สินค้าคงเหลือปลายงวดตรวจนับและคำนวณต้นทุนได้ 34,000 บาท ยังไม่ได้รวมสินค้าที่สั่งซื้อใหม่เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 25X1 ซึ่งได้บันทึกบัญชีแล้ว แต่ผู้ตรวจนับยังไม่ได้ตรวจนับสินค้านี้ราคา 6,500 บาท

- ให้ทำ**
1. แสดงผลของการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือผิดพลาดที่มีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุน
  2. สรุปผลกระทบของการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ

| งบกำไรขาดทุน                    | จำนวนต้นทุนถูกต้อง | จำนวนต้นทุนต่ำไป |
|---------------------------------|--------------------|------------------|
| ขายสินค้าทั้งสิ้น               | 185,000            | 185,000          |
| หัก รับคืนสินค้า                | 5,000              | 5,000            |
| ส่วนลดจ่าย                      | <u>3,600</u>       | <u>3,600</u>     |
| ขายสุทธิ                        | 176,400            | 176,400          |
| ต้นทุนขาย                       |                    |                  |
| สินค้าคงเหลือต้นงวด             | 25,000             | 25,000           |
| ซื้อสินค้า                      | 115,000            |                  |
| บวก ค่าขนส่งเข้า                | <u>4,500</u>       |                  |
|                                 | 119,500            |                  |
| หัก ส่วนลดรับ                   | <u>8,000</u>       |                  |
| ซื้อสุทธิ                       | <u>111,500</u>     | <u>111,500</u>   |
| สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย          | 136,500            | 136,500          |
| หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด        | <u>40,500</u>      | <u>34,000</u>    |
| ต้นทุนขาย                       | 96,000             | 102,500          |
| กำไรขั้นต้น                     | <u>80,400</u>      | <u>73,900</u>    |
| หัก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร | 52,700             | 52,700           |
| กำไรสุทธิ                       | <u>27,700</u>      | <u>21,200</u>    |

สรุปผลกระทบต่อการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือปลายงวดต่ำไป 6,500 บาท ทำให้มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุน ดังนี้

- ต้นทุนขายสูงกว่าความจริง 6,500 บาท (102,500 – 96,000)
- กำไรสุทธิต่ำกว่าความจริง 6,500 บาท (27,700 – 21,200)

# การแสดงรายการสินค้าคงเหลือในงบการเงิน

สินค้าคงเหลือจะแสดงในงบการเงิน ดังนี้

**1. งบกำไรขาดทุน** สินค้าคงเหลือจะแสดงในต้นทุนขายโดยสินค้าคงเหลือต้นงวดจะแสดงเป็นรายการบวก (ส่วนที่ขายไปแล้ว) ส่วนสินค้าคงเหลือปลายงวด จะแสดงเป็นรายการหัก (ส่วนที่เหลืออยู่) โดยแสดงเป็นงบบประกอบต้นทุนขายดังนี้

ตัวอย่างที่ 3 จากตัวอย่างที่ 2 จะแสดงงบกำไรขาดทุนและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังนี้  
 งบกำไรขาดทุนจำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ : แบบขั้นเดียว

| ร้านกึ่งหั่น                           |          |            |
|--|----------|------------|
| งบกำไรขาดทุน                           |          |            |
| สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X1 |          |            |
|  | หมายเหตุ | หน่วย: บาท |
| รายได้                                 |          |            |
| รายได้จากการขาย                        | (1)      | 176,400    |
| ค่าใช้จ่าย                             |          |            |
| ต้นทุนขาย                              | (2)      | 96,000     |
| ค่าใช้จ่ายในการขาย                     |          | 22,200     |
| ค่าใช้จ่ายในการบริหาร                  |          | 20,000     |
| ค่าใช้จ่ายอื่น                         |          | 10,500     |
|  |          | 148,700    |
| รวมค่าใช้จ่าย                          |          | 148,700    |
| กำไรสุทธิ                              |          | 27,700     |

งบกำไรขาดทุนจำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ : แบบหลายชั้น

| ร้านกึ่งหัน                            |          |                      |
|--|----------|----------------------|
| งบกำไรขาดทุน                           |          |                      |
| สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X1 |          |                      |
|  | หมายเหตุ | หน่วย: บาท           |
| รายได้จากการขาย                        | (1)      | 176,400              |
| ต้นทุนขาย                              | (2)      | <u>96,000</u>        |
| กำไรขั้นต้น                            |          | 80,400               |
| ค่าใช้จ่ายในการขาย                     |          | 22,200               |
| ค่าใช้จ่ายในการบริหาร                  |          | 20,000               |
| ค่าใช้จ่ายอื่น                         |          | <u>10,500</u>        |
| รวมค่าใช้จ่าย                          |          | <u>52,700</u>        |
| กำไรสุทธิ                              |          | <u><u>27,700</u></u> |



| หมายเหตุประกอบงบการเงิน         |              | หน่วย: บาท     |
|---------------------------------|--------------|----------------|
| หมายเหตุ 1 รายได้จากการขาย      |              |                |
| ขายสินค้า                       |              | 185,000        |
| <u>หัก</u> รับคืนสินค้า         | 5,000        |                |
| ส่วนลดจ่าย                      | <u>3,600</u> | <u>8,600</u>   |
|                                 |              | <u>176,400</u> |
| หมายเหตุ 2 ต้นทุนขาย            |              |                |
| สินค้าคงเหลือต้นงวด             |              | 25,000         |
| ซื้อสินค้า                      | 115,000      |                |
| <u>บวก</u> ค่าขนส่งเข้า         | <u>4,500</u> |                |
|                                 | 119,500      |                |
| <u>หัก</u> ส่วนลดรับ            | <u>8,000</u> |                |
| ซื้อสุทธิ                       |              | <u>111,500</u> |
| สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย          |              | 136,500        |
| <u>หัก</u> สินค้าคงเหลือปลายงวด |              | <u>40,500</u>  |
| ต้นทุนขาย                       |              | <u>96,000</u>  |

2. งบแสดงฐานะการเงิน สินค้าคงเหลือ (ปลายงวด) ในกิจการซื้อขายสินค้า จะแสดงในงบแสดงฐานะการเงิน ในหัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียนต่อจากบัญชีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ส่วนในกิจการอุตสาหกรรมจะแสดงสินค้าคงเหลือ 4 รายการ คือ สินค้าสำเร็จรูป งานระหว่างทำ (สินค้าระหว่างผลิต) วัตถุดิบและวัสดุโรงงาน (วัสดุสิ้นเปลือง) โดยจะแสดงเรียงลำดับตั้งแต่สินค้าสำเร็จรูปจนถึงวัสดุโรงงาน

#### ตัวอย่างที่ 4 งบแสดงฐานะการเงินของกิจการซื้อขายสินค้า

ร้านแก้วพาณิชย์  
งบแสดงฐานะการเงิน(บางส่วน)  
วันที่ 31 ธันวาคม 25X1

หน่วย : บาท

| สินทรัพย์                      |                      |
|--------------------------------|----------------------|
| สินทรัพย์หมุนเวียน             |                      |
| เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด | 18,000               |
| ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น    | 13,500               |
| สินค้าคงเหลือ                  | 9,000                |
| วัสดุสำนักงาน                  | <u>1,500</u>         |
| รวมสินทรัพย์หมุนเวียน          | <u><u>42,000</u></u> |

## ตัวอย่างที่ 5 งบแสดงฐานะการเงินของกิจการอุตสาหกรรม

บริษัท เบญจาอุตสาหกรรม จำกัด  
งบแสดงฐานะการเงิน(บางส่วน)  
วันที่ 31 ธันวาคม 25X1

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

18,000

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

10,800

สินค้าคงเหลือ

    สินค้าสำเร็จรูป

10,000

    งานระหว่างทำ

5,000

    วัตถุดิบ

3,000

    วัสดุโรงงาน

2,000

20,000

วัสดุสำนักงาน

2,000

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

50,800